

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 397/2022-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a zo sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti postupu a rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Asan 24/2018 z 24. novembra 2021 a postupu a rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 11 S 118/2021 z 8. februára 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 12. mája 2022 domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 16 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práv podľa čl. 3 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozsudkom Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) č. k. 2 Asan 24/2018 z 24. novembra 2021 (ďalej aj „napadnutý rozsudok najvyššieho správneho súdu“) a postupom a rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 11 S 118/2021 z 8. februára 2022 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“, spolu ďalej aj „napadnuté rozhodnutia“). Zároveň sťažovateľ navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť, vec vrátiť „*súdu na nové konanie pod sp. zn. 11S/7/2017*“, zakázať krajskému súdu a najvyššiemu správnenému súdu pokračovať v porušovaní jeho práv a priznať mu finančné zadosťučinenie od každého z porušovateľov vo výške 20 000 eur.

2. Ústavný súd na úvod konštatuje, že ústavná sťažnosť je napísaná značne neprehľadne, na viacerých miestach obsahuje len citáciu zákonného textu či rozhodnutí ústavného súdu s obsiahlym opisom skutočností či právneho stavu bez priamej súvislosti s meritom ústavnej sťažnosti. Ústavný súd posúdením obsahu ústavnej sťažnosti (a to najmä jej označenia a návrhu na rozhodnutie) a jej prílohy (ale aj zo zistení z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vo veciach sťažovateľa)

ustálil, že ústavná sťažnosť smeruje proti rozhodovaniu všeobecných súdov vo veci vedenej pôvodne krajským súdom pod sp. zn. 11 S 7/2017 (následne pod sp. zn. 11 S 118/2021).

3. Sťažovateľ sa správnu žalobou doručenou krajskému súdu 23. januára 2017 domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia Okresného úradu Trenčín, odboru opravných prostriedkov č. k. OU-TN-OOP4-2016/028839-007/91/2016/Sla zo 16. novembra 2016 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie žalovaného“). Krajský súd rozsudkom z 10. apríla 2018 zrušil napadnuté rozhodnutie žalovaného a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu z 24. novembra 2021 došlo k zrušeniu rozsudku krajského súdu z 10. apríla 2018 (na základe kasačnej sťažnosti podanej žalovaným) a vráteniu mu veci na ďalšie konanie. Krajský súd napadnutým rozsudkom z 8. februára 2022 žalobu sťažovateľa zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti vyjadril svoju nespokojnosť s napadnutými rozhodnutiami a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, pričom ich považuje za nezákonné a svojvoľné. Prevažná časť do značnej miery nejasnej a chaotickej argumentácie sťažovateľa je sústredená na útočné a urážlivé atakovanie sudcov všeobecných súdov a sudcov ústavného súdu konajúcich v jeho veciach.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Ústavný súd konštatuje, že podanie sťažovateľa je možné kvalifikovať ako ústavnú sťažnosť v zmysle čl. 127 ústavy v spojení s § 42 ods. 2 písm. f), § 122 a nasl. zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

6. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde a preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

7. Sťažovateľom podaná ústavná sťažnosť je nejasná a málo zrozumiteľná, neobsahuje žiadnu relevantnú ústavnoprávnu argumentáciu, napriek jej rozsiahlosti chýba jednoznačné odôvodnenie opreté o konkrétne právne relevantné dôvody v takých logických súvislostiach, ktoré by poskytli nevyhnutný základ pre posúdenie namietaného porušenia sťažovateľom označených práv zo strany ústavného súdu.

7.1. Sťažovateľ nepriložil splnomocnenie udelené advokátovi na svoje zastupovanie v konaní pred ústavným súdom ani nepožiadal o ustanovenie právneho zástupcu. V ústavnej sťažnosti žiada, aby ústavný súd „v tomto konaní začal konanie o nesúlade povinného právneho zastúpenia s právnym predpisom vyššej právnej sily podľa čl. 125 Ústavy a zároveň aby Ústavný súd podľa čl. 125 ods. 2

Ústavy pozastavil účinnosť napadnutých právnych predpisov, jeho ustanovenia (zákon o ústavnom súde - ustanovenie o povinnom právnom zastúpení advokátom), pretože uplatňovanie napadnutého ustanovenia v zákone o ústavnom súde priamo ohrozuje základné práva a slobody sťažovateľa a sťažovateľovi hrozí aj iný vážny nenapraviteľný následok.“

7.2. Zároveň sťažovateľ k ústavnej sťažnosti nepripojil kópie všetkých právoplatných rozhodnutí, proti ktorým ústavná sťažnosť smeruje a ktoré uvádza v návrhu rozhodnutia (v petite).

8. Ústavný súd poukazuje na svoju konštantnú judikatúru, v ktorej je jednoznačne formulované, že povinnosť zastúpenia sťažovateľa advokátom v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je ustanovená bez možnosti akýchkoľvek výnimiek, a zároveň zdôrazňuje, že pokiaľ ide o inštitút povinného právneho zastúpenia, na opodstatnenosť jeho zákonnej úpravy vo svojej judikatúre opakovane upozorňuje a bezvýnimčne na ňom trvá (napr. I. ÚS 57/2013, IV. ÚS 221/2013, III. ÚS 343/2013, II. ÚS 23/2019).

9. Ústavný súd ako orgán verejnej moci (nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti) môže podľa čl. 2 ods. 2 ústavy konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, a preto sa musí dôsledne riadiť vymedzením svojich právomocí vyplývajúcich z čl. 125 a nasledujúcich ústavy a ďalej konkretizovaných v zákone o ústavnom súde a pri predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde môže prijať na ďalšie konanie len taký návrh na začatie konania, ktorý spĺňa všetky náležitosti kvalifikovaného návrhu ustanovené týmto zákonom.

10. Taký rozsah nedostatkov v zákonom ustanovených náležitostiach, aký vyplýva z podania sťažovateľa, nie je ústavný súd povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom ustanovených náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04, II. ÚS 117/05, IV. ÚS 267/08, IV. ÚS 213/2010).

11. Napriek tomu, že sťažovateľ nebol zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, ústavný súd nepovažoval za potrebné vyzvať ho na odstránenie nedostatkov ústavnej sťažnosti. Zo svojej rozhodovacej činnosti má ústavný súd vedomosť o viacerých podaniach sťažovateľa adresovaných ústavnému súdu pred podaním predmetnej ústavnej sťažnosti. Ostatnými prípsmi č. k. Rvp 871/2021 z 28. mája 2021, č. k. Rvp 466/2022 z 23. februára 2022, č. k. Rvp 625/2022 zo 14. marca 2022 a č. k. Rvp 1066/2022 z 10. mája 2022 ústavný súd odložil podania sťažovateľa s tým, že bol poučený o náležitostiach sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy a o povinnosti byť zastúpený advokátom v konaní pred ústavným súdom. Taktiež uznesením č. k. II. ÚS 431/2020 z 8. októbra 2020 ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí. V odôvodnení tohto uznesenia ústavný súd uviedol svoje stanovisko k povinnému právnemu zastúpeniu advokátom podľa zákona o ústavnom súde a tiež uviedol aj formálne náležitosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd opakovane poučil sťažovateľa o náležitostiach ústavnej sťažnosti, ako aj o povinnosti byť zastúpený advokátom v konaní pred ústavným súdom, v tomto prípade nepovažoval za potrebné sťažovateľa vyzvať na odstránenie nedostatkov jeho ústavnej sťažnosti.

12. V konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nie je nevyhnutnou podmienkou, aby sa poučenie o povinnom zastúpení advokátom dostávalo totožnému sťažovateľovi vždy v každom individuálnom konaní, ak sa tak stalo už v predchádzajúcich prípadoch. Ak možno vychádzať zo spoločného predpokladu, že skôr poskytnuté poučenia (informácie) boli objektívne spôsobilé sprostredkovať sťažovateľovi zásadu, že na ústavný súd sa nemožno obracať inak ako v zastúpení advokátom a že sťažnosť musí obsahovať aj ďalšie všeobecné a osobitné náležitosti, resp. spĺňať ďalšie procesné podmienky, v takom prípade by bolo zotrvanie na požiadavke nového (obsahovo rovnakého) poučenia postupom neefektívnym a formalistickým (porovnaj napr. uznesenie Ústavného súdu Českej republiky vydané vo veciach vedených pod sp. zn. III. ÚS 1781/18 a sp. zn. III. ÚS 2229/18).

13. Vychádzajúc z už uvedených skutočností, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní konštatuje, že ústavná sťažnosť sťažovateľa nespĺňa požiadavky kvalifikovanej ústavnej sťažnosti, ktorá by zodpovedala zákonným požiadavkám, čo zakladá dôvod na jej odmietnutie pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

14. Nad rámec uvedeného ústavný súd v danej veci zistil aj ďalší dôvod, ktorý bráni prijatiu predmetnej ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie. Sťažovateľ, ako sa ústavný súd informoval, podal proti napadnutému rozsudku krajského súdu kasačnú sťažnosť, pričom ku dňu rozhodovania o ústavnej sťažnosti nebolo o podanej kasačnej sťažnosti rozhodnuté. Jednou zo základných podmienok prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie je právomoc ústavného súdu na rozhodnutie o nej.

15. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na základe princípu subsidiarity. Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto ústavnú sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na prerokovanie. Z uvedeného vyplýva, že v konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takýmto právom neposkytuje účinnú ochranu. Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľa je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, ktorých porušenie sa namieta, a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody. Systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je teda rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základným právam a slobodám poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo a ústavný súd až subsidiárne.

16. Keďže sťažovateľ vyčerpal v systéme všeobecného súdnictva zákonom predpokladaný opravný prostriedok na ochranu svojich základných práv a keďže v súlade s princípom subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody len za predpokladu, že právna úprava takýmto právom neposkytuje účinnú ochranu (čo kasačná sťažnosť sťažovateľovi poskytuje), bolo by nevyhnutné (v prípade

splnenia náležitostí ustanovených zákonom) ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

17. V závere dáva ústavný súd sťažovateľovi do pozornosti, že v súvislosti s jeho polemikou o súladnosti ustanovenia zákona o ústavnom súde ukladajúceho povinnosť právneho zastúpenia sťažovateľa advokátom v konaní pred ústavným súdom s právnym predpisom vyššej právnej sily alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou sťažovateľ ako fyzická osoba nedisponuje aktívnou procesnou legitimáciou na podanie návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ústavy (a medzi taxatívne vymedzený okruh subjektov na iniciovanie takéhoto konania aktuálne nepatrí ani ústavný súd).

18. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti sa ústavný súd už ďalšími návrhmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. septembra 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu